

3.3.1.d CAÇA I PESCA CONTINENTAL

És important que com a primera dada es tingui present que la caça i la pesca són unes activitats que d'una forma o una altra afecten aproximadament al 10% de la població catalana, i que tota la conservació de les espècies amenaçades es fonamenta en la gestió de la caça i de la pesca. L'any 1997 el nombre de caçadors amb llicència fou de 114.000 i el de pescadors de riu i de mar més de 100.000, esdevenint aquest col·lectiu un dels més grans de Catalunya. Fent altres càlculs, es pot dir que, traient les zones urbanitzades, hi ha uns 15 caçadors i pescadors per km².

La caça i la pesca s'han desenvolupat a l'empara de dues lleis antigues, fetes en altres moments històrics, 1970 i 1942 respectivament. Fins a la data, la Generalitat de Catalunya no ha fet ús de les seves competències en la matèria i no ha aprovat cap llei catalana, tot i que en l'actualitat existeix un avantprojecte de llei de pesca continental i de conservació dels ecosistemes aquàtics que ja ha passat el tràmit d'exposició pública. En el cas de la llei de caça, la situació actual no aconsella de modificar-la, tot i que és urgent que sigui revisada en determinats aspectes.

En relació a la caça s'ha de dir que les millores que s'han assolit en els darrers 15 anys en matèria cinegètica són innegables. L'objectiu és que tot el territori tingui la caça prohibida o regulada, es va cap a un model de gestió civil, doncs l'administració tan sols fixa els períodes generals i aprova el pla de caça, essent el titular de l'àrea de caça el responsable de l'activitat, si la gestió és bona o dolenta el principal beneficiari o perjudicat per l'activitat és el propi titular i els seus associats.

Els aprofitaments cinegètics són prohibits de forma directa en un 1,6 % de la superfície de Catalunya. Les figures de reserva nacional de caça (n'existeixen sis, als Pirineus i els Ports de Tortosa i Besseit, amb un total de 236.000 ha), reserva de caça (n'existeix una, a l'Encanyissada al Delta de l'Ebre, amb 1.156 ha) i zona de caça controlada (n'existeixen 16, amb un total de 89.000 ha), abasten aproximadament un 10,5 % de la superfície del país. La major part del territori són àrees privades de caça, unes 1.400, i abasten un 85 % de la superfície del país.

També com a dada significativa, cal recordar que l'any 1996 es van repoblar, com a mínim, unes 150.000 perdus roges, uns 100.000 conills, més de 90.000 guatlles i uns 50.000 faisans. En el cas de les perdus roges, el nombre de repoblacions i el de captures oficials, unes 140.000-160.000 anuals entre 1992 i 1996, són bastant similars: en molts llocs s'està caçant només el que es repobla.

Resum estadístic de l'activitat cinegètica a Catalunya

	Captures			
	1988/89	1989/90	1996/97	1997/98
Conill	323.000	179.000	155.000	156.000
Llebre	4.000	4.500	6.000	6.000

Perdiu roja	125.000	104.000	154.000	139.000
Perdiu xerra	700	800	1.700	700
Guatlla	20.000	84.000	135.000	106.000
Colí				
Faisà	22.000	24.000	55.000	51.000
Becada	4.300	4.900	9.000	9.000
Tórtora	33.000	39.000	42.000	45.000
Colom	160	70	1.200	1.400
Tudó	45.000	46.000	67.000	61.000
Senglar	5.000	5.700	16.000	16.000

Re poblacions				
	1988/89	1989/90	1996/97	1997/98
Conill	54.000	53.000	95.000	51.000
Llebre	25	400	1.300	300
Perdiu roja	33.000	69.000	147.000	141.000
Perdiu xerra	1.00	500	150	200
Guatlla	17.000	s.d.	94.000	50.000
Colí	3.000	2.000	s.d.	s.d.
Faisà	35.000*	23.000	60.000	44.000

s/d : sense dades; (*) faisans, colins i guatlles japoneses.

Els principals problemes d'incompatibilitat amb un aprofitament sostenible dels sistemes naturals es dona a les àrees de caça intensiva, on, a més, s'allibera un elevat nombre d'exemplars d'espècies exòtiques i infringint la normativa vigent. Són moltes les àrees de caça que actualment cacen de forma pràcticament intensiva a causa de la reduïda extensió de terreny que disposen i l'elevat nombre de socis que tenen. En les àrees més urbanitzades i amb nombroses infraestructures, la pràctica de la caça és incompatible amb la legislació vigent, són zones de seguretat on en realitat hauria d'ésser prohibida la caça.

Especialment greus en relació a la conservació de la biodiversitat, són les repoblacions d'espècies autòctones hibridades amb espècies al·lòctones o amb formes semidomèstiques. Però encara és més preocupant el fet que els moviments d'animals impliquin l'extensió d'epizooties i paràsits que afecten a les espècies i ecotipus autòctons, comportant la pràctica desaparició de moltes espècies, amb els conseqüents problemes ecològics i també pels caçadors.

Entre els anys 1996 i 1998, la Generalitat de Catalunya, conjuntament amb les associacions de productors d'espècies de caça i la Federació Avícola, ha aconseguit que la majoria de les explotacions cinegètiques d'ocells de caça de Catalunya estiguin controlades pel Centre de sanitat avícola de Catalunya, també és obligatori acomplir un control sanitari per a les espècies que procedeixen de fora de Catalunya. Els conills translocats també tenen un control sanitari, tot i ser menor.

La caça és una activitat que contribueix a preservar molts hàbitats i permet destinar-los a aquesta activitat en lloc de dedicar-los a l'agricultura o altres activitats amb efectes negatius sobre el medi. Si es garanteixen unes condicions mínimes, s'assegura la conservació de molts processos naturals, de moltes espècies silvestres que comparteixen hàbitats i de nombroses espècies de depredadors.

En relació a la pesca continental un aspecte bàsic a tenir en compte és que es desenvolupa majoritàriament, en un 99 %, en el domini públic hidràulic, és a dir, sobre un terreny públic. Per tant, a diferència de la caça, la seva gestió correspon a l'Administració en tots els casos.

El 1998 existeixen a Catalunya 258 vedats de pesca, tot abastant 1.592 km de rius i 7.500 ha de masses d'aigua, produint-se un creixement continuat afavorit pel conveni signat el 1992 en el que la gestió d'aquests vedats recau sobre societats de pesca federades. El conveni ha determinat que els vedats s'hagin generalitzat, allargat i engrandit tot superant els 8 km màxims que autoritza la llei vigent en determinats casos. Si hom també considera els refugis de pesca, indrets en els quals es prohibeix pescar, els vedats de pesca omplen pràcticament tot el territori, sense deixar en les principals zones de pesca del país cap zona lliure entre mig.

Aquest règim ha estat àmpliament criticat, doncs, a diferència del cas de la caça, la proporció de pescadors federats és molt petita. En certa manera s'està produint una monopolització de la pesca que no es correspon amb el fet que l'activitat es desenvolupi en un terreny públic i que la concessió s'hauria de fer seguint uns altres criteris.

El problema que es genera és doble: la gestió d'un dels medis més sensibles i que acumula més diversitat biològica, recau en un col·lectiu amb uns coneixements tècnics insuficients, i s'ocupa per part dels pescadors un medi públic en el qual s'haurien de donar d'altres activitats ciutadanes i on caldria realitzar actuacions de conservació d'altres espècies, ecosistemes i processos.

Com a fet positiu es pot destacar l'extensió que està adquirint la pesca sense mort. A l'actualitat, un 16,3 % dels vedats de pesca inclouen trams de pesca sense mort, especialment a les zones de truita comuna, mentre que l'any 1992 no n'existia cap. A les zones ciprínides una gran majoria dels pescadors realitzen aquest tipus de pesca. Aquest és un sistema sostenible de pesca, que diversos estudis demostren que les poblacions de truita es comporten igual en les zones de pesca sense mort que en les zones on la pesca és prohibida.

La planificació global de la pesca no és encara una realitat; hi manca una zonificació coherent amb les necessitats de conservació de la diversitat biològica i, la introducció efectiva dels plans tècnics de gestió piscícola es redueix a un simple tràmit administratiu.

Els problemes existents en les repoblacions cinegètiques es repeteixen en el cas de les repoblacions piscícoles. Les més comunes són les de truita comuna (*Salmo trutta*), seguides de les de truita irisada (*Onchorhynchus mykiss*) i les de carpa

comuna (*Cyprinus carpio*). Les dues primeres a partir de piscifactoryes i la tercera en operacions de translocació posteriors a rescats de peixos. Les piscifactoryes necessiten d'un reglament actualitzat que les reguli, i d'una vigilància estreta des de l'Administració. És en aquest sentit que cal prohibir definitivament i efectiva les repoblacions amb truita irisada i repoblar amb espècies autòctones.

Pel que fa a les introduccions d'espècies exòtiques de peixos, es tracta simplement d'una activitat il·legal. A Catalunya, la comunitat de peixos, a les aigües no influïdes per la salinitat marina, és dominada per les espècies no autòctones, 20 espècies davant de 14 pròpies del país.

La pesca professional es practica al delta de l'Ebre, realitzada per confraries de pescadors en llacunes, i per a la captura de l'angula. En el primer cas es tracta d'una pesca que es duu a terme majoritàriament en el parc natural del Delta de l'Ebre i mitjançant el sistema de la pantana, un sistema de pesca tradicional, però massiu i no selectiu. Un dels factors més negatius és que tots els canals, estanys i llacunes són plens de bussons i d'altres arts de pesca, produint-se un progressiu esgotament dels recursos pesquers. La pesca de l'angula només és permesa al riu Ebre i el seu delta i a alguns rius i riuets de l'Alt i el Baix Empordà, i sent com és una activitat lucrativa, caldria que la seva pràctica es restringís a pescadors professionals.

Objectius assolir:

- Disposar d'un model d'organització administrativa en la que la gestió de la caça i de la pesca es faci de forma conjunta amb la planificació i la gestió de la fauna silvestre i dels espais naturals, la política forestal i el desenvolupament rural, esdevenint també necessari reunir sota una mateixa unitat administrativa la majoria dels aspectes relacionats amb la planificació i la gestió de l'aigua.
- Modificar l'actual normativa de caça i pesca, renovant i actualitzant diversos aspectes de la Llei de caça i elaborant una nova llei de pesca continental i de conservació dels ecosistemes aquàtics continentals, i adaptar les altres normatives que hi tenen relació.
- Planificar de forma global i coherent la pràctica de la caça i de la pesca de forma sostenible i en funció dels corresponents paràmetres biològics i tècnics i les diferents característiques territorials, i establir un programa de recuperació de les espècies cinegètiques i piscícoles que ho requereixen.
- Millorar la gestió de les àrees de caça i de pesca i la seva planificació tècnica, contemplant alhora les necessitats de conservació de les espècies i els hàbitats silvestres, i garantir la sostenibilitat de les pràctiques cinegètiques i piscícoles.
- Evitar la introducció de noves espècies al·lòctones i recuperar les poblacions autòctones, especialment les de peixos, en els indrets on sigui possible, i assegurar la seva preservació *in situ* i *ex situ*, tot garantint que quan calgui fer repoblacions es faci amb espècies autòctones certificades i sanitàriament controlades.

- Introduir els aspectes cinegètics en les diferents polítiques sectorials, ja es tracti de l'ordenació del territori, del desenvolupament rural o de la conservació del medi natural.
- Garantir un nivell adequat de formació del conjunt de caçadors i pescadors, i vetllar per la realització de campanyes i publicacions de sensibilització i de divulgació tècnica tant d'aquest col·lectiu com del conjunt de la població.